

derlandse' terminologie van de subformaties, in termen als 'lage kruiden subformatie', 'grassen-vochtig subformatie', 'Hippophaedroog subformatie'. Wellicht heeft men hierbij in het Engels gedacht. Ook de 'meer mesosere condities' (p. 84) verdienen geen schoonheidsprijs. Bij de bespreking van de implicaties van de successie voor het beheer mist men de publicaties van V. Westhoff & E. van der Maarel in 'Wadden, duinen, delta' (1982) en van V. Westhoff 'Nature management in coastal areas of Western Europe' (1985).

Tenslotte: dit werk is uniek als nauwkeurige weergave, zowel kartografisch als inhoudelijk, van de veranderingen in de begroeiing gedurende een halve eeuw, en dat in een zo belangrijk natuurgebied. Zulks rechtvaardigt dan ook deze uitvoerige bespreking.

V. Westhoff

E. J. Weeda. *Nederlandse oecologische flora. Wilde planten en hun relaties 1. Met aquarellen, pentekeningen en foto's van R. Westra, T. Westra en Ch. Westra.* f 75 (f 59,50 voor leden van het I.V.N., de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten en de VARA), uitgegeven door het I.V.N., in samenwerking met de VARA en de VEWIN, 1985.

Al jaren was bij een aantal floristen en vegetatiekundigen bekend dat er een oecologische flora op stapel stond. Wie dacht dat het een Nederlandse plantensociologische excursieflora zou worden naar voorbeeld van de Duitse 'Oberdorfer' heeft het mis. Laatstgenoemde veldflora heeft een compacte vorm en inhoud en is vrijwel niet geïllustreerd. In telegramstijl komt een groot aantal gegevens aan de orde: standplaatsen, bodemgegevens, indicatiewaarde van de plant, diepte van het wortelstelsel, voedingswaarde, plantengemeenschappen waarin de soort voorkomt, tot welke hoogte deze voorkomt, bestuivingstype, dispersie, areaal en aantal chromosomen. De Nederlandse oecologische flora is geen veldflora maar een rijk geïllustreerd leesboek van een groot formaat waarin de namen van plantengemeenschappen zelden genoemd

worden. Wel wordt telkens aangegeven met welke andere planten de beschreven soort samen voorkomt zodat hieruit al gauw de plantengemeenschap herleid kan worden.

Verder staat deze flora boordevol zeer interessante informatie en iedere bladzijde geeft het gevoel er weer wat bij te leren. Jammer dat het tweede deel pas over anderhalf jaar verschijnt. De tekst is (weliswaar met enige hulp van anderen) een prestatie van Weeda, die als vrijwel geen ander in Nederland weet waar (in ruime zin) de planten staan. De flora van Heukels en Van der Meyden werd opgedragen aan P. Bakker, deze oecologische flora is opgedragen aan R. van der Meyden. Nu Weeda nog!

Het minst leesbaar, maar wel noodzakelijk, is telkens de eerste alinea waarin een uitvoerig signalement van de plant wordt gegeven. Dit wordt ruimschoots goedge maakt door de rest van de tekst die de meest uiteenlopende onderwerpen behandelt. Vaak wordt aangegeven welke andere organismen een relatie hebben met de beschreven planten, hierbij komen aan de orde: schimmels (paddestoelen), insecten, vogels en konijnen.

Bij de behandeling van de levenscyclus valt de zeer grote rol op van de kiemfase bij de vestiging van de soort.

Verspreid door het boek worden verschillende biotopen beschreven zoals naaldbos, jeneverbesstruwelen, gageelstruwelen, berkenbossen en elzenbossen.

Uit de standplaatsbeschrijvingen blijkt hoe groot het belang is van antropogene standplaatsen als wegbermen en spoordijken die in het afgetrapte versleten Nederlandse landschap een refugium vormen voor allerlei vroeger meer algemene soorten.

Wat de illustraties betreft verkies ik zelf de meer ingetogen, subtiele kleurstellingen en speelse vormgeving van een Van Spaendonck (bijv. de tekening van het zomereikje) of een Severeijns (in *Sertum Botanicum*) om nog maar te zwijgen van de wilde planten van Redouté, boven de eigentijdse gladheid van de in technisch opzicht perfecte illustraties die in Nederlandse uitgaven blijkbaar het monopolie hebben.

K. V. Sýkora

Conny Sýkora. *Zilvermeeuwen. Illustraties: Sacha van Dulm. Uitgeverij 't Widge Vool', Onnen, 1985. 34 pag. ISBN 90-71175-02-2. Eveneens verschenen met Engelse tekst, onder de titel 'Herring Gulls', vertaald door drs. J. Klerkx.*

Beide edities verkrijgbaar bij de Stichting tot Behoud van de Ierse Venen, giro 5512630, Nijmegen, onder vermelding van 'Zilvermeeuwen'; prijs elk f 26,— (incl. porto). Netto prijs (bv. bij verkoop op stands): f 21,50. Ook te verkrijgen via het I.V.N.; prijs f 21,50.

De Stichting tot Behoud van de Ierse Venen heeft het initiatief genomen tot de uitgave van een juweel van een boekje, waaraan schrijfster, illustratrice en uitgeefster belangeloos hebben meegewerkt, zodat de prijs minimaal kon blijven. De netto opbrengst komt ten goede aan de verwerving van een der laatste onaangetaaste venen in Ierland.

Conny Sýkora, biologe en in de publiciteitswereld geen onbekende, schreef een helder, levendig en informatief verhaal over de levensloop van de Zilvermeeuw, in het voortreffelijke Nederlands dat we van haar gewend zijn. De tekst is ingesteld op lezers vanaf 10 jaar en ook voor volwassenen alleszins lezenswaardig. De fraaie, in zes rustige kleuren volmaakt gereproduceerde aquarellen van Sacha van Dulm hebben de tekst geïnspireerd.

De Zilvermeeuw is niet alleen een onzer mooiste en meest bekende vogels, maar ook een 'probleemdier' voor het natuurbehoud, en in dat opzicht een goed voorbeeld van de gevolgen die het verbreken van het natuurlijk evenwicht door de mens kan hebben. Ook dat komt in het boek aan de orde.

De enige hiermee vergelijkbare uitgave in onze taal is het reeds lang uitverkochte boek 'Klieuw, de geschiedenis van een zilvermeeuw' van onze Nobelprijswinnaar Nico Tinbergen, oud-redacteur van ons Tijdschrift. De tekst van Conny Sýkora is echter geheel oorspronkelijk.

V. Westhoff